

Bert Danckaert stelt tentoon in de Roberto Polo Gallery en Bozar

'IK CREËER EEN PODIUM VOOR DE BETEKENISLOOSHEID'

Onder de titel 'No Exit' heeft kunstfotograaf en HART-medewerker Bert Danckaert ('1965) twee tentoonstellingen in Brussel: in de Roberto Polo Gallery en in Bozar, in het kader van Europalia India. Hij publiceerde recent ook twee boeken: een tekstboekje waarin hij meditaties over fotografie combineert met een verhaal over 'Extra's', figuren in een Bollywoodfilm. En een prachtig uitgegeven fotoboek 'Simple Present', met werk uit de voorbije zes jaar.

Marc HOLTHOF

Dat Bert Danckaert uitpakt met wat een herfstoffensief lijkt ligt in het verleden van het afronden van zijn doctoraat in de kunsten, vertelt hij. "Eind vorig jaar heb ik Roberto Polo leren kennen, hij heeft meteen werk van mij gekocht en me een solo aangeboden in zijn galerie bij de Brusselse Zavel. Ik toon er twee films en foto's uit de reeks 'Simple Present'. En in Bozar toon ik stadsbeelden uit India en een reeks over straat-honden en mensen op de trein."

Je hebt 5 jaar gelden in HART een tekst geschreven met kritische bedenkingen over het doctoraat in de kunsten. Nu maak je zelf zo'n doctoraat.

Danckaert: "Ja, de titel van dat stuk was 'Moeder waarom doctoreren wij?'. Maar dan verzelf je zelf in het hoger kunstonderwijs en krijg je de kans om aan onderzoek te doen. Je kan mee gestalten kan geven aan dat monster van het doctoraat in de kunsten, bovendien zijn de middelen zeer aantrekkelijk. Gaandeweg ben ik een groot voorstander van geworden van het onderzoek in de kunsten, op voorwaarde dat we ons emanciperen. Ik wou niet de kunstcriticus of -historicus van mijn werk gaan spelen. Ik wou focussen op het werk zelf, die benadering werd trouwens volledig ondersteund door de Academie van Antwerpen en mijn promotoren. Het belangrijkste is dan ook het fotoboek 'Simple Present' dat een overzicht geeft van mijn werk uit de laatste zes jaar. Daar tegenover staat het tekstboekje 'De extra's' waarin ik beschrijf hoe ik te werk ga, wie voor mij belangrijk is geweest. Ik heb heel lang geworsteld om er een vorm voor te vinden. Ik vond die in de opsplitsing tussen enerzijds het werk, het fotoboek zonder tekst, en anderzijds het literaire verhaal over figuren in Mumbai waarin ik vertel over de twijfel, het niet-fotograferen, het beeld dat er niet is. Ik ben er dan ook van overtuigd dat de mislukking en de twijfel heel belangrijk zijn in het artistieke proces."

Mischien je meest bekende foto toont een hoekje van de parking van IKEA, maar dan wel in Beijing.

Danckaert: "Als ik in een vreemde stad was, zocht ik altijd de IKEA op, omdat die stevast in de stadtrand ligt langs onpersoonlijke invalswegen. Daarom ben ik ook naar de IKEA in Beijing gereisd. Omdat ik wist dat ik daar, 9000 kilometer ver, precies hetzelfde ging vinden als hier op een paar kilometer afstand. De reis als nul-operatie dus."

"Een constante in mijn werk is dat er altijd een sociale of politieke beweging achter zit. Globalisering bijvoorbeeld. Maar dan stelt zich de vraag: hoe kan ik als fotograaf over die grote problemen van deze tijd een uitspraak doen? Ik

trek mij dan terug in pure vorm, in een abstracte beeldtaal. En bij IKEA worden dat dan natuurlijk composities in blauw en geel."

"Ik heb een gevoeligheid ontwikkeld om dingen op te merken. Heel gewone plaatsen waar iedereen aan voorbij loopt, maar waar ik constructies zie die haast te mooi zijn om waar te zijn. Maar die in feite louter toevallig uit chaos zijn ontstaan. Ik breng ze op een extreem geordende manier in beeld, waardoor er een soort spanning ontstaat: 'dit moet wel iets betekenen'. Ik creëer als het ware een podium voor de betekenisloosheid."

In het tekstboekje kader je je werk in de evolutie van de fotografie.

Danckaert: "Er is een mooie evolutie sinds de 'humanistische' fotografen uit de eerste Magnum-generatie die het exotische gingen vastleggen met humanistische bedoelingen. Daar kwam reactie op van fotografen als Paul Graham en Martin Parr die bewust in Engeland bleven en de hyperisie van het exotisme afwezen. Wat ik doe is terugkeren naar die exotische plaatsen om het doodgewone te fotograferen. Ik fotografeer in Hong Kong wat wij hier ook hebben."

"Mijn beelden zijn heel claustrofobisch, alsof er geen wereld bestaat buiten het beeld. Er is heel weinig licht te zien in mijn foto's, ik ga heel dicht op mijn onderwerp in, vaak op muren. Helemaal in tegenstelling tot de meeste hedendaagse fotografen die de grote steden van deze wereld panoramisch vastleggen vanuit hoge standpunten. Ik ga in straten en steegjes en fotografeer stillevens. Dat claustrofobische vind je terug in de gezamenlijke titel voor beide tentoonstellingen: 'No Exit' – zoals de borden langs de autostrade die aanduiden: hier is geen afrit, je moet blijven doorrijden."

Je hebt het in het boekje over 'Onzichtbare besmetting'.

Danckaert: "Kort na Tsjernobyl, ik studeerde nog, stond ik vlak bij de kerncentrale van Doel. Ik vond die kerncentrale oververdigend. Maar ik kreeg dat niet in beeld, ik kon er alleen clichébeelden van maken. Toen draaide ik mij 180 graden en zag een speeltuin. Plots werd die een metafoor voor de dreiging van een kernramp. Het is niet altijd wat je fotografeert dat de inhoud bepaalt, maar het is de manier waarop je kijkt gestuurd wordt door wat je meemaakt of weet. Als je door een stad loopt, of het nu Hong Kong of Havana is, sijnelt dat door in de manier waarop je aan het kijkt bent. Dat vertaalt zich visueel in wat je fotografeert."

"Ik heb altijd het gevoel dat als ik iets over mijn beelden zeg, ik tegelijk een boel andere dingen niet zeg. Daarom heb ik gekozen om geen tekst in het fotoboek op te nemen en de beelden volledig

Bert Danckaert. Foto: Jean-Pierre Stoop

autonoom te laten spreken. Ik zie dat ook als een statement binnen het doctoraat in de kunsten. De ene zal mijn werk documentair oprvatten: dit zijn foto's van diverse plaatsen in de wereld. De anderen zullen het in hun abstractie en formaliteit bekijken. Ik wil daar niet te veel in sturen. Daarom zijn het tekstboekje en het fotoboek ook compleet gescheiden, hun inhoud staat als het ware 180 graden tegenover elkaar terwijl ze toch complementair zijn."

Wij komen uit 'De Extra's' te weten dat je – één jaar – voor acteur gestudeerd heb.

Danckaert: "Ik heb bij Luk Perceval gestudeerd aan het Conservatorium. Het was een heel intensief jaar waarin ik, bij wijze van spreken, meer heb geleerd dan in zeven jaar Academie en Hoger Instituut. Perceval heeft mij een aantal heel fundamentele begrippen duidelijk gemaakt. Dat kunst niet vrijblijvend is en dat nooit kan zijn. Dat je tot in het oneindige consequent moet zijn. Artistieke verantwoordelijkheid kortom."

En dan word je met de ideeën van Luk Perceval in je achterhoofd figurant in een rampenfilm in Mumbai...

Danckaert: (lacht) "Ja. Al heb ik toen niet aan

Perceval gedacht en beperkte mijn acteerwerk zich tot het met een mapje of met een kop koffie ergens op de achtergrond door het beeld lopen in een slechte film. Maar het verhaal (verteld in 'De extra's' – mh) leek mij een mooie metafoor voor wat een individu in een overbevolkte wereld nog kan betekenen."

"Ik zie het allemaal niet zo zwaarwichtig: er zit een behoorlijke dosis humor in mijn werk. Het is vaak even grappig als tragisch. Maar het ontstaat vanuit een onbehagen omwille van politieke en sociale bekommernissen. Dat zijn de redenen waarom ik fotografeer. Daarom ik het vliegtuig neem en bijvoorbeeld naar Kaapstad ga omwille van zijn apartheidsverleden. Ik denk dat ik met die spanning misschien iets kan doen. Maar de apartheid is natuurlijk niet op straat te vinden. Dan kom je terug bij die onzichtbare besmetting: je draagt die problematiek ergens in je mee, je bent ermee bezig. En dat beïnvloedt je manier van kijken. Dat is de spanning die ik zoek in mijn beelden."

'No Exit' van Bert Danckaert van 12 september tot 3 november in de Roberto Polo-Gallery, Lebaanstraat 510, Brussel, www.robertopologallery.com. En van 17 september tot 3 november in Bozar, www.bozar.be.
'De Extra's' verscheen bij EPO, 120 blz., 10 euro, www.apo.be
'Simple Present' verscheen bij Lannoo, 180 blz., 45 euro, www.lannoo.be

Bert Danckaert, 'Simple Present 683 Brasilia', 2013

Sofie Van der Linden bij Geukens & De Vil

'IK HOUD ERVAN OM ALLES TE BENOEMEN EN HEEL PRECIES TE ZIJN'

De beleving van een ruimte en die ruimte terug in kaart brengen – dat is heel kort door de bocht waar het werk van Sofie Van der Linden ('1986, Turnhout) rond draait. De kunstenaar is in zee gegaan met galerie Geukens & De Vil en heeft in de Antwerpse vestiging nu haar eerste solo – maar projec-

ten van haar zijn (binnenkort) ook te zien in groepstentoonstellingen in CC De Steiger in Menen en CIAP in Hasselt. Daarnaast is een werkperiode in Lokaal 01 op komst, die eveneens afgesloten zal worden met een presentatie. In een gesprek probeert Van der Linden uit te leggen waar haar werk rond draait.

Anne-Marie POELS

In potloodtekeningen probeert de kunstenaar ruimtes – huizen, maar ook straten of pleinen – te reconstrueren, die ze zich voor de geest haalt. "Als het bijvoorbeeld om een huis gaat, begin ik aan de voordeur en baan ik me zo een weg door het huis, zonder dat ik me er echt mee bezig houd hoe het op papier komt. Ik probeer ondertussen zoveel mogelijk details aan te vullen die ik me nog herinner, de rest laat ik leeg." Zo ontstaan fijne lijnspellen, vaak opgezet in een heel typerend perspectief (vogelperspectief, ongeveer vanuit een